

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 13-го Сѣчня 1898.

Число 2.

Календарь.

13	Ч.	ОБЪѢЗ. ГОСП. и ВАСИЛІЯ В.
14	П.	Свѣтлыица папа
16	С.	Малахія прор.
16	П.	ПЕРЕДЪ ПРОСВѢЩЕНІЕМЪ
17	П.	Навечеріи Богоявл.
18	В.	ВОГНЯВЕНІЕ ГОСПОДНЕ
19	С.	Соборъ св. Іоана Пред.

Змість.

Новий рѣкъ. — Десть до бразилійскихъ и канадійскихъ Русинѣвъ. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти изъ старого краю. — Що чувати въ свѣтѣ? — Повнѣкѣ. — Вѣсти робѣтничѣ. — Фейлетопы: Що таке російске православіе? — Стихи: На пам'ятку хриунамъ. — Банкротъ. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касiera. **Mr. George Chylak** OLVERHANT, PA. И увѣдомляють секретара подъ адресою. **Rev. John Ardan** P. O. Box 418 OLVERHANT, PA.

НОВЫЙ РОКЪ!

Стрѣчаемо тебе новий роче зъ хлѣбомъ и солею и добрымъ словомъ. Не богато ты добра намъ принесешь, то знаемо — та бодай зъ лихомъ не заглядай въ нашѣ хаты.

Зайди зъ нами, молодче, най пожелаемо добра нашимъ приятелямъ, ворогамъ, знакомымъ и незнакомымъ. Та перше зайдѣмъ до нашихъ великихъ и тяжкихъ робѣтничѣвъ въ виноградѣ Христовѣмъ — до нашихъ труженничѣвъ, патриѣтовъ, и пр. У пнхъ староруска гостиннѣсть, ѣсти подадуть — выпити, що душа забажае. Та вже якъ Вы такі добрий и гостинный ОО. Духовный, позволте, най Вамъ зъ щирого сердца пожелаемо:

Вамъ, Архіерею зъ надъ Тихого Океану, архіепастырю овецъ алеутскихъ и калакутскихъ, ордерѣвъ цѣлѣбны, бо повна грудь Вапа, ажъ сіяе, грошей не треба, бо св. Синодъ узнае Вашъ заслуги — а чога Вамъ треба, то п самый Вы невагадате. Вамъ треба кѣльканидцѣть попѣвъ мадырскихъ переловити зъ уни на православіе. Кобысте ся злакомили, мы бы готови Вамъ зъ половину свѣтъ водступити. Одна десатка попѣвъ мадырскихъ въ мѣси православної — отъ и спасеніе тон мѣси, чога Вамъ, Отче Найстаршій, зъ цѣлого сердца привнѣшномъ новѣмъ роцѣмъ пожеламо — амѣнь.

А Вамъ нашъ патриѣты, голосный и тихій труженникъ, викарѣ генеральный и парохіальный, кандидаты на епископовъ, канониковъ и деканѣвъ и Вамъ, молоде поколѣне, въ чорныхъ рясѣхъ и Вамъ бородатѣ и небородатѣ мисіонеры и Вамъ рускѣй и мадырскѣй и грек. кат. и православної побороуники всякихъ бурдѣ парохіальныхъ — чогажъ Вамъ пожелати? Нѣчого больше, якъ только того, щобъ Вы, если масте въ банкахъ грошѣ и пережлннете ся мѣжъ народами, втѣкайте до старого краю, пока шифарты таятъ, а котрѣ останете, сповняйте свой урядъ по чину американского Мелхиседека.

Вамъ, отче протоерекъ № 1., пожелаемо сего року, щобъ не довелось Вамъ улцѣ амер. замѣтати, бо се дуже невдячна робота.

Вамъ, zdeградованный о. протоерекъ № 2., пожелаемо успѣху въ Вашій езуитской політнцѣ. Дай Воже, щобъ удало ся Вамъ переконати госп. Победоносцева о великомъ успѣху Вапѣт мѣси, тай щобъ зъ сѣвера сыпа-

лись на Вапу не-козацку бороду рублѣ, якъ градъ подчасъ некучога лѣта. Вамъ великѣй и моцѣй урядники водъ нашего милого „Соединенія“ пожелаемо такого славного успѣху на найблизной конвенціи, щобъ не только очистити ся зъ подѣ влияния Панѣвъ Велькоможныхъ, але и vybrати касiera зъ фамиліи „Вѣстника.“ А тогда най же и продувигае нашѣ милое „Соединеніе!“

Тобѣ не гр. кат. и не православный, але рускій „Союзѣ“ пожелаемо не богато членѣвъ, але молодыхъ и здоровыхъ якъ дубъ и розумныхъ членѣвъ — тай здоровля для нихъ, хоть на сто лѣтъ. Больше тобѣ нѣчего не треба.

Тобѣ дорогой товарищу Пана „Вѣстникъ“, гр. кат. редакторѣ зъ Хивъ, котрый бы нѣбочъ своего рѣдного языка, мавъ таможъ здоровный, чертѣнный гр. кат. языкъ.

Тобѣ нашъ превуславный ученый „Вѣстникъ“ пожелаемо больше читателѣвъ кромѣ Победоносцева — а прочіа вся приложить ся тобѣ.

А тобѣ-жъ „Свѣтѣ“ тихій, свѣтѣ мрачный — чижъ нѣчога? О, богато, богато гроша, якъ наибольше и то буде еще за мало. А кромѣ того пожелаемо тобѣ, сараче, спровадити собѣ больше болота, якъ вже ес на короульчій улици не стане.

Народнѣ рускому въ Америцѣ, тымъ чорнымъ робѣтникамъ по уголюкопахъ и фабрикахъ, тымъ оданокимъ господамъ въ нашій рускѣй хатѣ бажаемо робѣты, доброй робѣты, тай розуму, а гараздъ буде.

Вамъ рускѣй бйзнесѣты грошей, бо безъ грошей геть побанкрутуете.

Напнмъ милымъ поселенцѣмъ въ Канадѣ, жєлаемо на кожѣй кольбѣнѣ бодай одного жлѣда, бо внакше пропаде, зведе ся на нѣчо канадійска Русь!

А тобѣ-жъ моя подруга мила, моя потѣхо въ горю, ты моя дорога „Свободе“, чижъ для тебе я вже нѣчога не маю? Маю для тебе 10 тысячѣ предлѣтнчѣвъ въ будучѣмъ роцѣ и тысячку адвертайзментѣвъ, больше нѣчога тобѣ не жєлаю, бо и больше нѣчога тобѣ не треба.

Листъ до Бразилійскихъ и Канадійскихъ Русинѣвъ.

(Конецъ).

Вы Канадійскѣ Русины, хоть масте зимный край, але за то масте розумну и спокойнѣю власть английску. На своихъ 113 моргахъ „гомстиду“ сѣйте цѣнну пшееницо и пшнѣ збожа и вы насыте расову худобу. Лше держѣть ся купы, не розспуайте по цѣлѣй Канадѣ. Вы Паранскѣ Русины не можете, здае ся, управлять пшееницѣ; вы садите фасолю, кукуруду, картофлѣ, ярипу, сѣете жито, ячмѣнь, гречку на выпаленыхъ зрубѣхъ. Длатого не ограничѣйтесь лише на тыхъ плодахъ; не кажьтѣ: „мой тато не садивъ вина и морвы и т. д., то и я не буду садити.“ При такѣмъ говоренію все будете темными и бѣднымъ. Користайте зъ своего теплого подсеоя и берѣтѣ ся таможъ до огородничества и садѣничества. Щобы Вамъ не було сумно около хаты, засадѣть собѣ заразъ сады, щобы Вашѣ дѣти и Вы на старѣ лѣта мали коло дому и прѣмнѣсть

и пожитокъ. Тамъ прецѣнѣ у Васъ росла бы гарно нашѣй яблонѣ, грушѣ, сливы, вишнѣ, черешнѣ такъ само якъ и виноградъ, дерева помаранчевѣ, цитриновѣ, бросквичнѣ и т. д. Засадѣть собѣ морговѣй дерева, а будете мали колисѣ доходѣ зъ шовковничества. Видѣлнсте прецѣнѣ въ Италіи якій зъ того люди маотъ пожитокъ. Коло того ходять бабы и дѣдусѣ. Садѣть тютюнь, а тамъ де е вогкѣ долнчки, тамъ сѣйте рижѣ. Учитѣ ся водѣ Италианцѣвъ плекати тѣи вѣи полудневѣй рослнны. Заводѣть собѣ пасѣкѣ въ своихъ лѣсахъ, тамъ прецѣнѣ пчолы зимѣвлѣ не знаютъ и с зъ чога имъ збирати мѣдъ. А то нашѣ люди тамъ теперь такъ дуждуть и не берутъ ся до нѣчога нового, чога на старѣй земли не садилѣ. Деревца гербаты (герва мате) таможъ плекайте, але для топ гервы не занедбуите рольничества. Во пшнѣчь намъ водѣтѣ, що люде нашѣи волѣть легку робѣту коло гервы якъ тяжку рольничѣ працю. Але-жъ бо вывѣзъ гервы може зменшитѣ ся, а тогда Вы вѣи ты „герварѣ“ погнбаете хйба зъ голоду!

Дбайте о себе и о своихъ дѣти и нехай Васъ не опускае надѣя на лѣтнцу будучнѣсть. Першого року по прѣвѣздѣ заповняти нашѣ бѣднѣй люди тамъ своими трупами цмѣнтарѣ, мерли зъ нужды якъ мухи. Теперь по трохъ рокахъ ще будутѣ, але сли не будутъ опускаѣтѣ и послухаютъ нашихъ радѣ, то за пару лѣтъ водѣтнхъ лучше и спокойнѣише будутѣ дивитѣ ся передѣ. Будутъ видѣтѣ о-вѣчь своихъ тяженькѣи працѣ. Мило буде имъ колисѣ подивитѣ ся, якъ подростаючѣ ихъ дѣти працюють на

поляхъ, котрѣ они зъ такимъ мозоломъ выдерли водѣвѣчнѣмъ джкимъ лѣсамъ. Мило буде выглядати дѣмъ и будычки поставленѣ въ потѣ чола, окруженѣ молодымъ садомъ яблонѣ, вишенѣ и помаранчѣ. Мило буде имъ подивити ся на виноградъ, пнучѣй ся по деревьяхъ морвовыхъ, зъ котрыхъ дѣти будутѣ обтнати кѣлька разѣвъ по галузцѣ зъ листемъ и кормити ними гусеницѣ, котрѣ роблять повкѣ (шовковничѣ). Всѣо се плѣдъ тяжкоко працѣ осадничка. Легше ему буде колисѣ у-мерати на чужѣй земли, якъ буде видѣтѣ, що не змарнувавъ себе и своеи родины, але что сотворивъ въ тыхъ теплыхъ краяхъ рускѣй землю зъ рускѣи селами, зъ церквами, садами. Тогда забудутѣ ся тѣ перекольнѣй початковѣ роки изъ голодовою смертїю, котра не одному въ очѣ заглядѣла а и не одного забрала у сиру бразилійску землицу. Але до того треба працѣ, вытрвалости и ще разъ вытрвалости.

Въ Бразиліи нема такого порядку и спокою, якъ въ Канадѣ. Лѣтнѣи и пустѣй Португалцѣ нѣчога не робляѣтѣ, лше бють ся и скидають однѣ другѣхъ изъ стѣлѣцѣ власти, щобы собѣ загарбаты користи особыи. Тамъ вѣчнѣй неспокою. Длатого остерѣгаемо нашихъ людей, щобы не мѣшали ся до тыхъ спорѣвъ межѣ Бразиліанамъ. Вы садѣть, сѣйте, въ своихъ кольбѣнѣхъ, а не дивѣть ся, що он тамъ дѣе по мѣстахъ мѣжъ Бразиліанамъ; най они жрутѣ ся. Пншемо до Васъ о томъ длатого, бо якійсѣ учитель зъ Параны написавъ до Львова, що и Русины може будутѣ брати участь въ тыхъ революціяхъ и тѣ за пар-

тїю, котра мае нѣбѣи спровоцити на тронѣ нещика принца Рудольфа.

Мы знаемо, что то неправѣ щобы и нашѣ Русины зъ тѣлѣ приставати до якихъ дурныхъ бразилійскихъ и літнчѣвъ, але таки остергаемо ихъ передѣ такѣи не мудрымъ крокомъ, лѣ бувъ зробивъ польскѣй учитель Козлннскѣй, котро спровадилѣ собѣ Поляки Параны, щобы учивъ дѣти а ему захотѣлось бу „рѣкѣownikiem“, зѣбравъ польске войско и приотпнѣвъ до революціи. Его патѣтя була побита, вѣиъ згнубѣ, а побѣднѣишѣ парти сплундрѣвала за кару польску кольбѣню (С. Мате) водѣки походивъ той водѣль польскѣй. Вы Русѣи будете розумнѣиши, буде собѣ спокойнѣю працювати на своихъ „шакрахъ“ и ихатѣ ся непотрѣбно до Бразиліанѣ. Розумѣсь, сли Васъ хто прѣйшовъ напѣстувати до Вапѣхъ хат, то на то масте стрѣльщобы не дати собѣ кашу наплювати.“ Але Вапѣхъ далекѣхъ лѣсѣи пєвно не прѣйдутѣ жад „революционерѣвъ.“

Кѣнчу сей листъ и поздравляю Васъ всѣхъ водѣ старои землѣ Галичнны, жєлаю Вамъ щасливого розвѣтн и прошу щобысте писали про себе въ нашѣй любѣи „Свободѣ“ американскѣ най мы про Васъ дє-уваждаемо ся. Насѣ дѣувадовали краснѣй допѣчественыхъ: Потѣцкого и Бстасюка, зъ Ріо Кларѣ. Пншѣть больше!

Галичнѣй Русинѣ

R 3

ЩО ТАКЕ РОСІЙСКЕ ПРАВОСЛАВІЄ?

(Соціологичный очеркъ.)

Написавъ графъ Лелѣва (Е. Н. Матросѣвъ.)

(Дальше.)

По поглощенію церкви державою, скрѣпнѣвъ ся и змігъ ся до наибольшонї степенѣи той церковно-ерархичный абсолютизмъ, котрый ще передѣ тымъ ставъ складатѣ ся въ велико-рускѣй церкви. Если еще Никонъ вѣпывавъ крутыхъ средствъ противъ старо-обрядѣвъ або расколнчѣвъ, если перестарѣлый Іоакимъ отверто казавъ имъ, за що имено ихъ мучать и палѣть, то знаменитый архіепископъ рязанскѣй Стефанъ Яворскѣй, именованный заступничѣмъ на патриаршѣмъ престолѣ, той самъ ерархичный абсолютизмъ зъ вѣдѣтѣ ево жестокостями доводнѣ ево иже до свѣдѣтѣго твердого принципа и развивае такѣй принципъ въ богословскѣй розправѣ подъ заголовкомъ „Камень вѣрнѣ“. Приведемѣ зъ ней лишь декотрѣи речѣи характернѣзующѣи водноснаи церковно-ерархіи велико-рускои церкви того часу до паствы або народу.

„Водѣи хищны — сіе естѣ еретники. Понеже убо водѣи достойно и праведно убиваемѣ бывають, ибо водѣи чѣны естѣ живѣтѣ овецъ, невѣли смерть волковъ; явѣ естѣ яко еретниковъ достойно и праведно естѣ убивати.“

„Искусь научастѣ якого иного на еретниковъ врачеваніа, нѣсть патѣ смерти. Проклятію ере-

тици смѣются и глаголють быти громъ безмолнѣ; отнѣянѣ имѣннѣи не боится; едино точнѣю такѣиымъ врачеваніе — смерть.“

„Церковъ святая, яко же имать начальнѣковѣ духовныхъ и мірскихъ акыбы двѣ руцѣ, тако имать два мѣча, духовный и вещественный и другъ другу пособственны. Тѣмъже убо, егда мечъ духовный мало успѣваетъ, мечъ вещественный пособствуетѣ.“

Однакъ велѣдъ за тымъ, якъ заступникъ московского патриаршого престола голоснѣтѣ гасити кровію церковнѣи водѣннѣи переконаня и непорозумѣни мѣжъ церковноу ерархїєю и народомъ п церковъ присвоюе собѣ два мечѣ: духовный и свѣтскѣй, въ той самыи часѣ оба той мечѣ свѣтска власть водѣберае водѣ велико-рускои ерархїи. Петро Великѣй зносьтѣ патриаршіи престолѣ и устанавлиае Свѣтѣишѣй Синодѣ.

Церковный зарядъ и выше завѣдоване церковными справами въ Синодѣ, стаеся простою частнѣвою державного заряду, въ котрѣмъ найвысшѣю властїю и „наибольшымъ судїєю“ естѣ царѣ. А безпосреднымъ начальникомъ окремѣи державный достоианцѣ „зъ помѣжѣ офицерѣвъ, добрый чоловѣкъ, котрый бы мавъ водвагу и знавъ управлѣтѣ дѣлами Синода!“ Тымъ то побѣла словѣ самого Петра Великого, „добрый и смѣлымъ офѣцерѣмъ“ и була повѣрена управа церковными дѣлами православной церкви въ границяхъ тогдашнѣи російскѣй державѣ. Такѣй „добрый и смѣлымъ офѣцерѣмъ“ именованный обер-прокураторѣмъ Свѣтѣишого Синода, стаеся начальникомъ и дѣишымъ головою російскѣи православной церкви въ границяхъ Россїи до сего часу.

Зъ выжъ сказаного не можна не видѣтѣ, що историчный складѣ, розвѣи и устроѣи православной церкви на Великой, Бѣлой и Малѣй Русѣи не были однаковы, а навѣтѣ цѣлѣковитѣ водѣннѣи, — а велѣдъ за тымъ зовѣсмъ природно ставѣся водѣннѣи церковно суспѣльнѣи устроѣи, складнѣи и розвннѣи въ кожѣи зъ тыхъ трехъ Русей. Що така рѣжнѣица въ церковно суспѣльнѣмъ устроѣи водѣдувала ся еще въ давно минулыи часы, бачнѣи зъ низше наведеныхъ историчныхъ фактѣвъ. Коли въ слѣдъ за добровѣльнымъ прилученіемъ Мало-Россїи до московскѣи державѣи въ половинѣ XVII. столѣтѣ, появилѣи на Малѣй Русѣи московскѣй войска и велико-рускѣй слѣбды, то мало-рускѣй народъ въ осередку своей землѣ а особливо въ околицяхъ Кіева першѣи разъ мавъ нагоду пригнѣнути ся велико-рускому духовенству, велико-рускимъ церковнымъ обрядамъ и великорускимъ церковнымъ порядкамъ только что ино свѣжѣ перенесеныхъ зъ корѣннѣхъ земель велико-рускои народности. Коли заразъ потѣмъ въ Кіевѣ и ево околицяхъ случалѣ ся звѣснѣи потнѣкѣи московскихъ войскъ зъ частно козацкѣхъ полковѣ, то въ слѣдъ рѣжнѣихъ обвинѣнѣи и причннѣи до недоволенѣи, заявленнѣхъ мало-рускимъ козаками противъ новоприбувшихъ войскъ было мѣжъ пншимъ и тое: „Тай вѣра ихъ зовѣсмъ не така, якъ наша.“ Що хотѣли тымъ сказати предствителѣ мало-рускогѣ козацтва, що розумѣли они подѣ тыми словами, яку рѣжнѣицу и притѣмъ-же таку рѣчеву рѣжнѣицу нашлѣи они мѣжъ велико-рускимъ православїемъ а ихъ власнымъ, за когѣи не надумували ся жертвѣвати житѣмъ зъ-за котрого по головной прѣ-

лучилѣи ся до московскѣи державѣи, высказуютѣ на перѣславскѣй радѣ: „волимѣи подѣ царѣ московского православного?“

Понеже мѣжъ заявлѣишми, що те велѣи руске православїе зовѣсмъ не таке ихне козацѣ кромѣ звычѣиныхъ козаковѣ було немало й козацѣи старпнны и знатного козацтва, котрѣи своимъ часѣи стояли высоко подѣ згладѣомъ роуею поннѣишии суспѣльного и малы певне обрѣзыванѣе тымъ больше, що въ рядѣ малоруско козацтва нападало якъ звѣсно чимало поновчѣвъ, то зъ того не можъ не бачнѣи, що та рѣжнѣица заключалѣ ся не въ водѣннѣиныхъ великорускѣи обрѣдахъ и церковныхъ звычѣяхъ, котрѣи не могѣи бути такѣи численнѣи и такѣи важнѣи а въ самои церковнѣи устроѣи въ тыхъ водноснахъ, и складнѣи помѣжѣ ерархїєю и народомъ.

Въ томъ часѣи козацкѣи водѣдѣи подѣчаснѣи станѣи и межнѣиуособныхъ бурѣи захѣднѣиши на Блѣую Русѣи и пожнѣиши тамъ якѣи часть попорѣтѣ до своихъ полковѣ або въ Сѣчѣ розказувалѣи что и на Бѣлой Русѣи православнѣи народъ естѣи только что ихъ православїе не зовѣсмъ таѣи якъ украинске або запорожѣе. Понеже обрѣдѣи рѣжнѣицѣ на Бѣлой Русѣи въ порѣвнанѣи зъ Малою были еще менѣи значнѣи и нечисленнѣи чѣи на Малѣй въ порѣвнанѣи зъ Великою, то зъ тои походнѣи, что тѣ рѣжнѣицѣ, котрѣи привѣдѣи мало-рускимъ козаковѣ до заключѣи, что православїе на Бѣлой Русѣи не зовѣсмъ таѣи, якѣи пнхъ на Малѣй заключало ся имено въ цѣковнѣи устроѣи, въ церковно-суспѣльнѣи устроѣи, въ водноснахъ мѣжѣ ерархїєю и народомъ.

„SVOBODA“ (LIBERTY) Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплате річна2.00 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші просятъ высылати по адресу:

То „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ШО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитроў цѣна 10 цѣт. Якъ чортъ заслуживъ куска хлѣба. цѣна 10 цѣт.

Образки зъ Америки. Написавъ Бузьо. цѣна 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. І. Написавъ М. Павлик. цѣна 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Зновь пытаючись школами на порядку денномъ. — Наши руски колоніи въ Stuartburn и въ Yorkton.

Богато клопоту має канадѣске правительство за пытанємъ школьнимъ. Недавно полагодило жадана французѣвъ що до выкладового языка французкого въ публичныхъ школахъ, недавно же, якъ дозволило католикамъ на ихъ школы за публичнымъ характеромъ, а теперъ зновь клопѣтъ зѣ школоу, бо католики домагаютъ ся абсолютного вплыву на школу. Невдоволеніи епископы канадійскій сучасноу школоу, вымогли на папѣ, що той выславъ особного делегата, котрый має розвѣдати справу школьній. Делегатъ папскій вернувъ до Риму и на подѣставѣ его сировѣданья, выдавъ папа розказъ, щобъ католики не доволяли ся теперѣшними публичными школами, але щобъ жадали водѣ ряду своихъ католицкихъ школъ, а если рядъ не схоче такихъ вспомогати, щобъ свои парохіяльній школы закладали. Розумѣе ся, що рядъ канадійскій не дуже журить ся розпорядженємъ папы. Хочете мати свои парохіяльній школы, то майте — нѣхто вамъ не має права зборонити, але рядъ злогомаго цента на те не дасть. Вже то Англичини звѣстий зѣ свои вытревалоости. Выдумаетъ Англиць плянъ, закрислатъ собѣ програмъ и йде до своеи цѣли, хотъ бы всѣ громы зѣ неба бил, а вѣнь таки дойде до своего. Такъ и въ Канадѣ зѣ школоу. Хочетъ правительство такоу школы, муситъ еѣ мати, хотъ бы всѣ духи свѣтоуи противъ его пляну сприягли ся. Треба такожъ знати, що теперъ въ Канадѣ естѣ мнѣнстромъ внутрѣшнихъ дѣлъ, дуже енергичный молодой человекъ, Сифтонъ. Вѣнь будъ вѣже навѣтъ въ Klondike и копать може навѣтъ золото.

Въ Stuartburn, якъ менѣ звѣдтамъ пишуть, зима дуже лагѣдна. Французы, що тамъ мають свои бизнесы, почали рубати въ лѣсѣ стѣсы (корты), та дуже лихъ, бо не можуть санны дочекатися. Нашіи люде заробили де-що при рубаню кортѣвъ и при доставлюваню дерева, але щожъ? Премудрѣ Французы кажуть брати рѣчи зѣ стору, а готовыми грошми не хотять платити. Тыхъ кілька родинъ, що були порубѣли въ осени, достали водѣ ряду запомогу, котри заробили собѣ въ лѣтѣ при жнивахъ, мають хлѣба, а котри были лѣтній пойти на зарѣбки, тяжко бѣдуютъ, якъ само собою розумѣе ся. На ту околицю до правослаивныхъ Русинѣвъ, зѣ Буковины, доѣздитъ часомъ о. І. Малларевскій зѣ Minneapolis. Сей правослаив священникъ будъ тамъ на св. Мпашла и повѣнчавъ 5 паръ: одну пару зѣ Буковины и 4 пары Галичанъ. Оденъ Нѣмецъ, Менонитъ, оженивъ ся зѣ Русинкою и, щобъ могъ взяти слобѣ, перейшовъ на правослаиву вѣру. Треба й то подѣнести на похвалу о. Малларевскому, що заказывавъ людемъ переселати ся до Dakoty, бо тамъ зѣе, якъ говоривъ. Туманъ Нелѣдовъ, якъ забравъ зѣ собою двѣ фамиліи то вѣже болѣе не показуе ся. Покутний агентъ Едингеръ, когрого высылывъ коммисіонеръ иммиграційный зѣ нашими людьми до Stuartburn, понатаивавъ людемъ немилосердно и утѣтъ собѣ, а теперъ люде на него плачуть.

Въ Yorkton, Assa. добре бы було людемъ, якъ бы була пріишли зѣ центами. А то поналѣзало зѣ Буковины безличь бѣдаковъ, тай теперъ мрутъ зѣ голоду въ зимѣ. Черезъ лѣто де-що заробили, але зѣ того не великій хосенъ, бо мусѣли поспраляти собѣ убраня свѣтоуи, а ренту товмачъ, Полякъ Марцівъ, закрывъ. Якъ який урядникъ заѣде, то лишъ подивитъ ся зѣ краю, що на колоніи дѣе ся, а дальше не заглядае, бо не хочетъ еѣ ему бродити по снѣгахъ. — Нашимъ Лемкамъ зѣ Пенсильвеніи ту не зѣе поводитъ ся, бо они пріишли зѣ центами и зѣ американскимъ розумомъ. Корреспондентъ „Свободы“.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

доля руского народа.

Уже, здае ся, нема нещасливѣйшой націи подѣ солнцемъ, якъ руска нація. Естѣ народы, що бѣдуютъ, але хотъ частина его, хотъ якась мѣстцевѣтъ черезъ него замешкала, слякъ такъ проживаетъ, або принайменше чимъ вызначуе ся. А у насъ все наче на глумъ.

Простолюдинъ бѣднѣй, интелігентъ самолюбъ, земля урожайна, земледѣльцѣ зѣ голоду гинуть; край, въ порівнаню зѣ другими, мало залюднений, а каждый водѣчувае, що ему тѣсно, що ему нема де примѣстити ся. Народъ рускій робивъ довгій вѣкки панщину, весь трудъ свой, приподокъ своен правдѣ, воддавалъ дармоѣдамъ панатъ, котри за то величаютъ его „быдломъ“ (худобю). Той польскій шляхтичь, что образованемъ далеко низше стоить водѣ интелігентного, освѣдомленого робѣтника, той шляхтичь, котрый окрѣмъ гры въ карты, пьянства и звѣрскон розпусты, иншон цѣли жити навѣтъ не розумѣе, той польскій шляхтичь, дикунъ, знуцавъ ся и знуцае ся надъ рускимъ народомъ, котрый своею тяжкою працею живятъ и ту дико некультурну польскую шляхту и цѣлий урядъ тыхъ „гончихъ царскихъ пеѣвъ“ — якъ казавъ Шевченко, словомъ, живитъ и удержуе тыхъ усѣхъ, что его выкористовуютъ и на его шкоду дѣлаютъ. Подѣ напоромъ революціи знесено панщину, дано волю рускому народову, але за то солово заплативъ рускій народъ. Другъ изъ него рекрутъ; другъ изъ него рекрутъ. Забрали, правду сказавши, злупили, зрабували и вытуманили у него лѣсы и пасовиска, кинули его на поталу лихвѣ и сказали велике слово: „Мы уцасили рускій народъ — мы дали ему свободу!“ А тымъ часомъ яка то выйшла свобода? Выйшла зѣ сего свобода выпускати зѣ мужика послѣдній потъ и кровь тай пустити его зѣ торбами. Подарывали панщину, а забрали водѣ мужика грунты и казали собѣ за панщину заплатити, тай ще до сегодѣшняго дня платятъ нашъ народъ за той подарунокъ. И навѣтъ се были бы добровольно не зробили, якъ бы не революція. Мало того, хотъ за панщину мужики заплатили, хотъ за то водобрано имъ лѣсы и пасовиска, то про то однако панщина итнуе ще може горша якъ колесъ. Бо за першю панщину панъ мужикъ за то старатъ ся, що бы его робѣтникъ, хлопъ, могъ робити, отже щобъ мавъ зѣ чого выжити. А теперъ панови се байдуже. Вѣнь

старае ся вытиснути зѣ хлопна робѣтника послѣдній его силы. „Роби менѣ сегодня такъ, чтобые уже завтра на лавѣ лежалъ“ — се естѣ бажаемъ теперѣшного пана. Розумѣе ся, що тыхъ пару крейцѣвъ, котри панъ дае мужикови за его роботу, не можна вважати за приближену вартѣсть той працѣ. Подчасъ емиграціи руского народа въ Россію и Америку подняли паны великій крикъ, се-жъ вѣтѣкавъ зѣ краю ихъ робѣтниківъ, паны нанудили ся, что не буде вѣже кому панщину робити. И сего же мало. Польскій паны мали до теперъ привилей розпѣрячувати хлопа. Пропінація была ихъ власностію. Кто голосивъ въразѣтъ, того мала польска шляхта за своего всрога. Сего привилейю польска шляхта вѣже зрѣкла ся, але зновь казали собѣ за то грубо заплатити и зновь платитъ хлопъ панови за пропінацію, за той огѣднѣй и звѣрскій привилей розпѣрячати хлопа найподѣльнѣшими трунками. Изъ симъ привилейомъ польска шляхта зробила то само, що зѣ панщиною: забрала грошѣ, а пропінацію держитъ далѣ. Право пропінаціи у цѣлѣй майже Галичинѣ забрала въ аренду польска шляхта. И теперъ такъ само, якъ было. По селяхъ той самий панъ має право пропінаціи, выарендуюе (поддерживаюе) тому самому жидови, своему невоѣдугному приятелю и братови, той самий жидъ у той же самѣй корчмѣ затроуе хлопѣвъ заправленую горѣвкой и иницима фалшыванными напоями.

Та не лишъ на поли економѣчнѣмъ пануе у насъ польска шляхта, але и по урядахъ. Всѣ высній уряды админістраційный,судовой, державныхъ желѣзницѣ и т. д, то все въ рукахъ польского шляхты. Черезъ то розумѣе ся и низшій уряды, обсажденный выключно польскими дармоѣдами, мають характеръ польскій. И въ насъ цѣлькомъ звычайна рѣчь, що въ округахъ чисто рускихъ урядуютъ люде, котри оруской бесѣдѣ и рускомъ писемѣ, навѣтъ понятия не мають и стѣробѣтъ прямо не розумѣють. Зѣ сеп причины бѣднѣй, бо не робитъ, але пьянствуе — ось така была ихъ думка. Зѣ сеп думки пріишли до такого заклю-

сѣня, що хлопъ має болѣше робити и не пити. Справдѣ подумавши о сѣмъ, морозъ поза спину йде, не хоче ся вѣрити сему. А воно найправдѣйша правда. И до теперъ ще такъ говорятъ: „мужикъ лѣтний, мужикъ пьякъ, тому бѣдусъ.“ Той мужикъ, що своєю працею всѣхъ удержуе, що працѣе на рѣлп вразъ зѣ воломъ, тяжко працѣе водѣ ранку до темной ночи, що своимъ потомъ поливаетъ землю, — той мужикъ ще за лѣтний! И хто се говоритъ? Говорятъ се понаибѣльшой части люде, що саміи нѣчю не роблятъ?

Звычайно выставляють нашихъ людей якъ дуже терпеливыхъ и такихъ, что на вѣчо не реагуютъ, значить: терпятъ наибѣльшій утѣскъ, зносятъ пересѣдованя, не боронячи ся противъ того. Такъ оно однако же не е. Вправдѣ терпятъ нашъ народъ, якъ може нѣякій другій, але исторія учитъ насъ, что вѣнь поднимавъ ся въ ирикрыхъ хвиляхъ. И тѣдѣ горе было ворогамъ народа. Се велитенъ поднимавъ ся. Були бунты за козацкихъ часѣвъ противъ гнобитѣльвъ, противъ шляхты польскоу. Однако-жъ таки рухъ звычайно не кончили ся успешно черезъ то, что народъ не былъ до того аѣ водѣпоѣднѣ подѣготованный аѣ належито зорганизованный и се зовсѣмъ не давно, бо въ томъ часѣ майже въ усѣхъ краяхъ такъ дѣяло ся. Однако-жъ рускій народъ знавъ, чого хоче, то тай рухи не були зовсѣмъ таки, якъ то представляе болѣшность польскихъ историковъ, локавѣвъ польскои шляхты, се не бул простѣ бунты и розбѣшачства, се бул рухъ масовый, се було водѣповѣдено на польско-панскій утѣски, се була борба за свободу и поступѣ.

Оѣ дуки, каже, вы дуки. За вами всѣ наши луги и луки: Нѣдѣ напоуму брату козаку негѣтъ стати И колѣ попасати.

Такъ говоритъ народна дума. Народъ не жахае ся працѣ, але только его луги и луки (лѣсы и пасовиска) въ чужихъ рукахъ, у рукахъ дукѣвъ-панѣвъ. (Конецъ буде.)

Оѣ дуки, каже, вы дуки. За вами всѣ наши луги и луки: Нѣдѣ напоуму брату козаку негѣтъ стати И колѣ попасати.

За „Свободу“ належитъ ся заплатити!

Такимъ чиномъ, то саме руске правослаиве, котре, якъ въ сучасномъ своемъ станѣ, такъ навѣтъ и въ своемъ историчномъ розвою, представляе и розбѣяе ся не якъ шѣсь одноцѣльне и однообразне и тотожне, въ дѣйсности склалося въ протягу многовѣкового историчного житя руского народа въ три зовсѣмъ розличній виды, водѣповѣдаючи тремъ кореннымъ типамъ руской народности, або иншими словами: историчный хѣдъ сусѣольного и державного житя руского народа вырѣвивъ и сотворивъ цѣлий три рускій правослаивы: велико-руске, бѣло-руске и мало-руске.

Великоруске правослаиве представляе себою церковный стрѣй абсолютный або автократичный, въ котромъ церковной ерархиі во всѣхъ еи видахъ и степеняхъ, належитъ ся церковна власть, такожъ въ рѣжыхъ видахъ и степеняхъ, а народови лише се оденъ лишь послухъ. Понеже однакъ сама та ерархиа представляе ся лишь специальною частіною державного заряду, то подданство йѣ, зѣ стороны народа, естѣ лишь оскремнымъ видомъ того подданства, котрымъ вѣнь обовязанный державному зарядови и взагалѣ всякой свѣцкой власти. Тымъ то великоруске правослаиве значно рѣжнитъ ся якъ водѣ абсолютизма римского католичизма, такъ и водѣ претенсій на власть зѣ стороны протестантской ерархиі. Таку ерархичну власть держава росейска въ историчномъ своемъ розвою, не только подѣдержуе находячими ся въ его рукахъ средствами, але въ значной степени прибирае сама въ свои власній руки и сотворяетъ такимъ способомъ свѣцкихъ дѣятѣльвъ и розпорядчикѣвъ въ церковныхъ дѣлахъ.

Вѣлоруске правослаиве представляе ся такоужъ церковнымъ автократичнымъ устроємъ, стягающимъ и понимающимъ церковь въ одной лишь ерархиі, але понеже польска держава не подѣдерживала тыхъ абсолютныхъ стремлѣнь бѣлоруского духовенства, бо не сприяла правослаивю въ загалѣ, а разомъ зѣ тымъ сама паства, котра обовязана була послухомъ церковнымъ властямъ за оноличенемъ и окатоличенемъ выпѣшихъ сусѣольныхъ веретвъ, склаладѣ ся выключно зѣ простого народа, то той абсолютный устрѣй бѣлоруской церкви не дойшовъ до своего логичного розвою а навѣтъ часами могъ выглядати якъ менше болѣе народный устрѣй.

Естѣ знанымъ фактомъ, що религиозно-сусѣольный рухъ малоруского народа, такъ знаніи въ исторіи Руси, находили собѣ лишь слабый водѣгомъ на Бѣлой Руси.

Потрѣбно такожъ запримѣтити, що на Бѣлой Руси, ще зѣ стародавнихъ часѣвъ, задержавъ ся порядокъ выборный для замѣшованя высшю церковной ерархиі, при чѣмъ въ выборахъ часами брали навѣтъ удѣлъ свѣцкіи особы. Але при загалномъ складѣ церкви на Бѣлой Руси, тай выборы выглядали болѣше выборами олигархичными, подѣбными до шляхѣцкихъ выборовъ въ Рѣчипосполитой, а не народными выборами демократичного характера. Малоруске правослаиве представляе себою церковно-народный устрѣй або такъ звану церковну демокрацію въ повномъ значѣнѣю того слова. Вплывъ церковной ерархиі на малоруской народъ осноувавъ ся не на теоретичномъ принципѣ святого значѣня церковной

власти, а на томъ сусѣольномъ и моральномъ авторитетѣ, котрый ерархиа способна была зѣдобути такъ своими словами якъ и дѣлами. Малорускій народъ принимавъ живу и широкую часть въ выборахъ высшихъ ерархѣвъ и достойныхъ не выключючи навѣтъ киевского митрополита, котрый навѣтъ и доси признае ся по достоинству першимъ мѣлхъ усѣми ерархамии бувшюй рускою, а нынѣ росейско-правослаивноу церкви. Зѣ своей стороны ерархи и достойники малоруской церкви принимали живу, знатну и постоянну часть въ соціальныхъ, а политичныхъ судѣбахъ своего народа, стаючи ся досѣтъ часто его вождями въ найважѣйшихъ историчныхъ хвиляхъ, подѣбно тому якъ бачимо тое въ тыхъ самыхъ часахъ а навѣтъ значно позѣйшине въ правослаивномъ сербскомъ и болгарскомъ духовенствѣ. Зѣ упадкомъ польскоу Рѣчипосполитой, при концѣ XVIII. столѣтѣ, руске правослаиве зѣ всѣми тыми тремя типами вступивъ въ нынѣшне XIX. столѣтѣ на грунтъ росейскоу державы.

На памятьку хрунямъ.

„Ахъ сыну — мати проспла — Троха шастя, лѣтпой долѣ Ледво мы ся добороли, А ты лѣзъ зновь въ неволю!“ „Махо, я лишь такъ на лѣвы Иду w sejmik powiatowy.“ „А рѣднѣ не жалѣ хаты, Вѣ котрой тебе звътъ прибудовѣ? Хоченъ конче ся продати? Хоченъ конче стати Юдовѣ?“ „Фурда рѣднѣ, отъ выборы, И на паньскій спѣшу збору.“ „Продашь душу и честь хлопеку! Останѣ дома, моя рада! За наштокъ, перекуде! Выдѣе тяжка, подѣла зрада.“ „Ба, тамъ будѣтъ паньскій ласки, Грошѣ, дрегѣтъ та кобаски.“ Не вмовила, пошѣвъ хруню. Езѣ что товѣтъ? То дурница. Продавъ рѣднѣ и мамуню, Отъ якъ Юда та явниця. Що-жъ значитъ продати душу, Якъ ся въ горлѣ чуе сушу. По выборахъ хрунѣ до пана, Зачавъ низько ся кланяти: „Давѣ-емъ голось вчера зѣ рана, Обѣдали щѣсь панѣ дати. Отъ дровъ зѣ фѣру, пасовиско, Бо я, пане, бѣдѣачиско.“ А панъ посылъ крикнутъ зѣ ганку: „Wziątes piątkę, ty złodziej! Pięte wódkę całą szklanką, Jadłeś drehli, mościdzieju, Palili kuba, żarli salami, — Czego jeszcze żądasz chłanie?!“ Мѣла Флѣта.

БАНКРОТЪ.

НАРНСЪ
ЕМІЛЯ ЗОЛЪ.

Робѣтники, що прійшли досвѣта до фабрики, застали въ своихъ робѣтняхъ студѣнь, наче-бъ ихъ демопъ смерти уповивъ своєю тѣнею. Въ одному куточку просторон робѣтничон салѣ споглядала въ гору понуро та сумно велика машина вразъ изъ своими зелѣзными колесами та стальными раменами. Глубока меланхолия пробивала ся на мертвому, непорухимому великанѣ, що своимъ гряскомъ и стукомъ, неначе ударами живчика тяжко працюючого титана, дававъ знакъ житя фабрики.

Властитель ея отворивъ дверѣ свои конторы. — Дѣтонки, нынѣ нема нѣякою роботи. Новѣ замовлення не вилынули, а давнѣйшій водѣликано назадь. Весь складъ товарѣвъ тяжить на моѣй головѣ. Грудень, на котрый я покладавъ надѣю, яко на головний сезонъ, руйнує мене до тла. Я мушу застановити роботу.

Вѣнь глянувъ на робѣтниківѣвъ, що збѣдди передъ маревомъ завтрѣшньої нужды и поглядали на себе затревоженымъ поглядомъ. Его голосъ дрожавъ водѣ глубоко зворушена.

— Я не егостъ, дѣтонки, але мое положене такъ само страшне, якъ и ваше. У вѣсьмохъ дняхъ я маю стратити до 50,000 франкѣвъ и доконче мушу роботу застановити. Не маю теперъ шелога въ кишени, не то, що-бъ я мѣгъ на пятнадцятого вѣв належигости позачаювати. Вы бачите, я говорю зъ вами, якъ прѣитель зъ прѣтелемъ. Позавтра прѣде сюды судовый екзекуторъ. Я не виненъ тому, неправда-жъ дѣтонки? Мы бороли ся до остатнього. Радо бы я васъ задержавъ и на далѣ, — але я зруйнований, я не въ спромозѣ давати вамъ хлѣба.

И подає робѣтникамъ руку. Мовчки стискають они по черзѣ ту подану руку, водѣ такъ стоять ще кѣлька хвилинь на мѣсци и люто споглядають зъ простягненными кулаками на порожній варстаты. Звычайно въ сю годину скрипѣли пилы, а въ тактъ били имъ молоты. Банкротъ, — се слово значить, що слѣдуючо тыжня 20—30 фамилий буде млѣти водѣ голоду. Они жѣнокъ набѣгають горячими слезами. Мужчины хотѣли показаться водѣважными и потѣшаютъ ся тымъ, що въ Парижи вѣхто зъ голоду не загине.

Коли властитель фабрики водѣйшовъ, розѣйшлись и они по одному, пригнобленѣ, нѣмѣй, прибитѣй. Они йшли зъ дому жалобы. Велика, нѣма, машина, що чорнѣє ся въ тѣни закутка, — се мертвецъ, по котромъ она носять жалобу.

По улицяхъ блукає ся фабричный робѣтникъ. Водѣ вѣсьмохъ днѣвъ ходитъ вѣнь же водѣ дверей до дверей та шукає роботы, щобъ зъужиткувати свои сильнѣй мускулы.

Всюды для него заперты дверѣ, — нѣ однѣсенскѣй не отворять ся гостинно. Зъ порожними руками вертає вѣнь домѣвъ. Студеный дощъ

падає тай паде. Парижъ нынѣ понурый та сумный подѣ покровомъ зимового болота. Робѣтники йде дальше помимо дощу. Вѣнь не чуетъ студеныхъ капель, вѣнь чуетъ только голодъ, печучий голодъ, що лютує въ его нутрѣ.

Заголомшении спирає ся вѣнь на поруче мосту, котрого налѣ розбивають на бѣлу шумовину быстрой, зъ гукомъ плывучий филѣ Секваны. Вѣнь похлпвѣє ся напередѣ. Гра водныхъ, заплѣненыхъ великанѣвъ, манить его до себе дикимъ злобнымъ шумомъ. Але вѣнь тверезый и тямить ся. — Нѣ зъ мене бувъ бы трусъ — и поволи иде дальше.

Склеповѣй выставки ювлѣберѣвъ кидаютъ при електричнѣмъ свѣтлѣ снопы искоръ. Якъ бы вѣнь вломивъ ся до тыхъ выставокъ, то хотъ бы и троха забравъ, то все забезпечивъ бы на довгий часъ прожитокъ своѣй рѣдинѣ. Въ фдальнихъ готельѣвъ свѣтятъ лампы. Вѣнь йде по-при цукорнѣ и рѣзничѣй склепы и пригадає собѣ, що вѣнь нынѣ рано обѣцявъ принести хлѣба своѣй, розпукою прибитѣй подрузѣ, и зъ голоду заплаканѣй дитинѣ. Вѣнь не має водѣваги, прѣйти до дому и сказати имъ, що вѣнь збрехавъ. Надармо клопоче вѣнь собѣ голову надѣ тымъ, якъ бы то имъ сказати, щобъ они дальше терпѣли и ждали. Нѣ, они не могутъ бути довше безъ хлѣба. Вѣнь, сильнѣй чоловікъ, ще бы выдержавъ, але жѣнка и дитина слабевити и харливѣй.

Ему вже приходитъ гадка: просити о милостынѣ. Але скѣлько разѣвъ якѣй панѣ або панѣ по-при него идути и вѣнь хоче вытягнути руку по милостынѣ, стѣлько разѣвъ рука ему вiane, слова просьбы застрягнути въ горѣль. Вѣнь стоить, хитаючись. Перехожѣ паны обертаются и згѣрдливымъ поглядомъ мѣряють „запитого“.

Друкарня „Свободы“ выготвяє дуже точно, скоро и дешево всякѣ рѣчи, якъ: тикеты на балѣ, выравки; статута для Братствъ; водѣвды, листы и въ загалѣ всякѣ рѣчи входячѣ въ кругѣ дѣланы друкарнѣ, въ мовахъ: рускѣй, польскѣй и словацкѣй.

РУСКА ГРОСЕРНЯ!
Нашъ человекъ честный и порядкый
Яковъ Гамбаль
въ OLYPHANT, PA. на Race Str. має сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и дешево. Всюды вже люде зрѣумѣли, що треба у своего брата, а не пейсатьхъ драбѣвъ спомогати.

Одинока руска бучерня на цѣлѣ мѣсто на Second str. на противѣ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щичика и Г. Трохановского.
въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождѣй хвилѣ свѣже мясо всякого рода. И волове и телячѣ и ведрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маєте своихъ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ

ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТЪ ПА

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКЪ
Звѣстного руского патриоты.

Есть се наилучше заосмотренный зѣ всѣхъ шторѣвъ во вѣхъ потрѣбнѣй товары и всякого рода по якъ наилучшѣй цѣнѣ.

Каждый тамошний Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, най спѣшитъ до своего руского штору. Особенно нашѣ газдынѣ най йдутъ промадно!

На що Юскѣвъ, Шмульѣвъ спомогати? Идѣть до своего.

Юлиянъ Копыстанскій
(Julian Kopyscianski)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рускѣй. — Найлучшѣй напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розматого гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.

Спѣшитъ Братя Русины до своего братчика Юлька.

Руска бучерня.
— Russian Meat Market —
OLYRHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЪ.

Гей рускѣй господинѣ, чи не перестанете вы вже разѣ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у своего Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тамъ въ Олифантѣвъ есть вашъ рускѣй бучеръ Кузьма Свала. Має вѣнь свѣже, добре, тале мясо всякого рода. Розвозить въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣть до него и попробуйте водѣ него купувати мясо, а певно не пожалуете!

THOMAS A. ULJASKAS & JOSEPH RAUTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAN PA.

Гей темперамы, читайте! Кто зъ васъ хоче достати доброго темпера и вайсѣ бир-у въ бутелькахъ най зайдѣ до гуртовного склада Т. Улячка и П. Райткєвича а певно не пожалуете!

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

* **Юсефа Осеняка** *
въ Олифантѣ ПА.

Чи знаете хлопцѣ, що Юсефъ Осенякъ має готель на River Str. коло рускою церкви въ Олифантѣ? — Ану идѣть подивитися, якъ красно у него. Сала красно на забавы. Пиво и вѣхъ иншѣй напитокъ все свѣжѣй, ажъ мило выпити и забавити ся у своего.

НОВА
Польско-руска-словацка
аптека

145 Oak str.
въ **MT. CARMEL, PA.**

Въ новѣй нашѣй аптецѣ вы можете достати всего, чого лишь собѣ жаждаете а що входитъ въ обсягъ аптекарства. Для словянскѣхъ людей сеся аптека дуже великою ваги, бо тамъ можете розмовити ся родною мовою. Тамъ можете достати и доктора.

Steam Laundry.

Маєте сорочки, ковѣрѣпки, маншеты и другѣ рѣчи до праны, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Водѣ сорочки 10 цнт., водѣ ковѣрѣпки 2 цнт., водѣ маншетѣвъ 4 цнт. — Офѣсъ той есть за Righeter's-овымъ шторомъ зъ-заду.

Если хто потребує конѣ и керчи на весѣля або похороны може достати по дуже низкѣй цѣнѣ у:

Robertson's Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

J. LIACHOWICZ

(I. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Польско-литевскій zegar-мистръ и ювлѣръ

Всякѣ направы zegarкѣвъ выконує точно, тань и въ короткомъ часѣ и за направу гварантуе. — Має на складѣ великѣй выборъ выгарѣвъ волѣтѣхъ и сѣрбимѣхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого выгарка гварантує. Обручки слабѣи, якъ хто купує достаетъ въ поларупку гарний будякъ.

Стѣнный zegary дає на выплатѣ.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА И БРАТЪ.

Сторъ заосмотренный въ наилучшѣй товары, спровадженан въ ростъ зъ найпершихъ складѣвъ. — Майже вѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрює въ живности. Продає такожъ одяга майнерскѣй и посылаетъ грошѣ до старого краю тань, точно, скоро и безопасно.

Слѣй до своего — а до чужого не пхай ся. Жидѣть омниайте въ далека!

Гавриилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має за вѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гатунку

Братя! замовляйте у своего!

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЪЯРНЯ.

* **TROMETTERS'** *
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротив National Bank.
Свѣданы, Обѣды, Вечери.

Въ кождѣмъ часѣ можна достати такъ горячѣй якъ и зимнѣй перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскѣй способѣ, дуже смачно. Услуга пыльна и солидна.

Особнѣй покоя для родинѣ. — Найлучшѣй вина, пива, лѣкеры, виски и вѣхъ можливѣй напитокъ. Цѣна дуже мала.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякѣ потрѣбнѣй рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскѣй и звычайнѣй можна купити.
Посылаетъ такожъ грошѣ до вѣхъ частей свѣта, скоро, тань и безопасно
Продає шѣфкарты.
Не водѣ нынѣ вже знаютъ люде солидного прѣдсѣдателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.
Наибольшій рускѣй компаничнѣй сторъ въ Америцѣ. Заложении ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшении, украшении и на ново урядженѣй. Новый домъ великѣй, краснѣй, котрый компания купила 1896 року за \$18,000 показує, що може компанична работа. — Вѣхъ розумнѣй Русины належать до той компанѣй, купують зѣ своего власного стору значить, спомогають самѣхъ себе. — Мѣсячно обортає сторъ сумою \$2000.
Заряджає нимъ:
Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA
ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырабляє 25,000 бочѣвъ мѣсячно.
Пиво одного зъ наибольшѣхъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вѣльне водѣ всякихъ примѣшоковъ, и для того есть найздоровшимъ. За вѣгды однои и той самои доброты и прѣемного смаку и есть споряджана подѣ зарядомъ одного зъ найздѣбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.
Вырабляє въ наилучшѣмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.
Салонѣсты и приватнѣй родины повиннѣй замавляти пиво лишень въ броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Каждый Русинъ идучѣй зъ края, чи до края, або маючѣй яку небудь потребу въ Нью Йорку, чи околлицѣ, повиненѣй вступити до того готеля, бо:

Тутъ достане найздоровшѣй и найтаншѣй напитокъ всякого рода.

Достане нѣчлѣгъ таннѣй, чистенькѣй и безопаснѣй.

Понеже зъ того готеля лишь пару кроковъ до неславянскѣй, литавскѣй и центрельского дѣна, а такожъ дѣна, звѣдкѣ стрѣтсары розходятъ ся по цѣломъ мѣстѣ и околлицѣ, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Нью Йорку и Бруклина такожъ подѣ носомъ.

Въ томъ готелю порадятъ вамъ бѣзплатно, до тану шѣфкарты купити, а если не знаете, то запровадитъ васъ охотно на дѣно, або на шифу, та вагайтъ дадутъ всяку добру раду.

Въ готелю томъ е такожъ прекрасна галья на мѣтнѣй, забавы и весѣля.

Чтайте и уважайте.
Стань и огляни вѣхъ возы для бучерѣвъ, грѣсерникѣвъ, голсельникѣвъ (до розвожена пива) и различнѣй другѣй, робленѣй зъ наилучшого матерѣялу и наилучшѣй роботы.
Головне ковальство
Специально вырабляють ся желѣзнѣй плоты, и обородженя надгробникѣвъ.
J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

Dr. F. J. Meek
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокѣй лѣкаръ, слабяннѣй на цѣлѣ мѣсто. Лѣчитъ всякѣ хоробы свѣтѣсно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣннѣй лѣкаръ въ справѣхъ положничихъ. Говоритъ по английскѣй, по рускѣй и по польскѣй. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.
Вънѣшнѣе такожъ керчи на похоронѣхъ, хрестинѣхъ и весѣляхъ по дуже низкѣй цѣнахъ.

300 PEARL and MULBERRY въ **SHAMOKIN PA.**
Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО
Сѣремъ Лучковецъ
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінь, Па.
— **РУСКІЙ ГОТЕЛЬ.** —
Чистенькѣй тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и другѣй напоѣ все свѣжѣй и вѣльшѣшого гатунку. Услуга чѣмна и солидна. Складаннѣй великѣй и малѣй подѣля выдѣбы.
Люде! Вже часъ покнутѣ чужихъ, а пора вже себе своихъ подѣмогати.

William D. Chmillewski
231 E. Centre str.
SHENANDOAN, PA.
Панове салонѣсты зъ Шенандорѣ и вѣхъ, що хочете бутѣ для себе виски, пива, темперу въ большѣй складности, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитокъ у него. — Найзарабляють зъ васъ чужѣ дайте заробити своему, чужѣ Хмѣльовскѣй честный и спеведливый чоловікъ — „Свободу“ пренумерує.
Купуйте у него!

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довольно тѣмъ далѣ сѣу способность стати докторѣмъ. Лѣчитъ усѣтливо всякого хоробы. Має такожъ свою власну лабораторѣ, въ котрой вырабляють ся дуже добрыи помѣчи лѣкарства.
Розмовитъ ся по рускѣй, литевскѣй, по польскѣй и по английскѣй. — На цѣлѣй окрѣлицѣ знаютъ добре Шамокіна!

T. TALPASZ

ТЕОДОЗИЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускою илебанѣ.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшитъ?
— До Талпаша, брате!

Шо за Талпашъ? Звѣдкѣ вѣгды?
— Та-жъ кранѣвъ нашъ милѣй!
— У него вѣхъ Русины
— Недѣрливоятъ силы...

— Шо за бриндаа я пива тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужує якъ братамъ!
— Танько надавычайно!

Учѣте ся, братя мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И своего не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Въ вашнѣхъ липѣхъ сердцахъ, о братя,
Най не повстане вона!
Изъ Франко.